

На основу члана 8. Закона о избору председника Републике („Службени гласник РС“, бр. 111/07 и 104/09 – др. закон), а сходно члану 37. став 3. Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС“, бр. 35/00, 57/03 – одлука УС, 72/03 – др. закон, 18/04, 85/05 – др. закон, 101/05 – др. закон, 104/09 – др. закон, 28/11 – одлука УС и 36/11),

Републичка изборна комисија, на седници одржаној 6. марта 2017. године, донела је

П Р А В И Л А

О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ,

РАСПИСАНИХ ЗА 2. АПРИЛ 2017. ГОДИНЕ

А – УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима ближе се уређује рад бирачких одбора на спровођењу избора за председника Републике, расписаних за 2. април 2017. године.

Члан 2.

(1) Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком месту, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове одређене законом, Упутством за спровођење избора за председника Републике, расписаних за 2. април 2017. године („Службени гласник РС“, број 16/17) и овим правилима.

(2) Бирачки одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

(3) Рад бирачког одбора је јаван.

(4) Док је бирачко место отворено и док траје гласање, сви чланови бирачког одбора или њихови заменици морају да буду на бирачком месту или да се у томе наизменично смењују.

(5) Сви чланови и заменици чланова бирачког одбора су дужни да на бирачком месту све време и на видном месту носе идентификационе картице које им обезбеђује Републичка изборна комисија.

(6) Члановима бирачког одбора који су одређени да рукују спрејом с невидљивим мастилом, а гласају на другом бирачком месту, омогућује се да на њиховом бирачком месту гласају уз решење о именовању за члана бирачког одбора.

Б – ПРИЈЕМ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 3.

(1) Радна тела и општинске/градске управе су дужни да до 30. марта 2017. године у 24 часа предају бирачким одборима изборни материјал за спровођење избора.

(2) Приликом примопредаје 30. марта 2017. године, бирачки одбор од радног тела и општинске/градске управе прима следећи изборни материјал:

- 1) Листу кандидата за избор председника Републике,
- 2) извод из Решења о одређивању бирачких места,
- 3) Решење о образовању бирачког одбора у сталном саставу,
- 4) Решење о именовану чланова бирачког одбора у проширеном саставу,
 - 5) извод из бирачког списка по коме ће гласати бирачи на бирачком месту или посебан извод из бирачког списка по коме ће гласати бирачи који су на извршењу заводске санкције,
 - 6) посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласају бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије,
 - 7) потребан број гласачких листића за гласање бирача по изводу из бирачког списка, односно посебном изводу из бирачког списка за гласање бирача на извршењу заводске санкције,
 - 8) потребан број гласачких листића за гласање бирача који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, ако на бирачком месту гласају и ови бирачи,
 - 9) Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
 - 10) Образац Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор председника Републике,
 - 11) Правила о раду бирачких одбора,
 - 12) Државну заставу Републике Србије,
 - 13) обрасце потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места,
 - 14) Образац евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном саставу на бирачком месту, у два примерка,
 - 15) Образац евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу на бирачком месту, у два примерка,
 - 16) овлашћења посматрача за праћење рада бирачких одбора, ако их има,
 - 17) идентификационе картице за чланове бирачког одбора,
 - 18) гласачку кутију,
 - 19) потребан број паравана за обезбеђивање тајности гласања, у зависности од броја бирача који треба да гласају на бирачком месту,
 - 20) два спреја за обележавање прста бирача,
 - 21) две УВ лампе,
 - 22) батерије за УВ лампе,
 - 23) прибор за писање (оловке и маркер),
 - 24) прибор за печатење гласачке кутије и другог изборног материјала (печат и печатни восак),
 - 25) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
 - 26) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити неупотребљене гласачке листиће,

27) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити неважеће гласачке листиће,

28) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити важеће гласачке листиће,

29) коверат у који ће бирачки одбор након гласања ставити потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места,

30) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају свој гласачки листић;

31) коверте у које бирачи који гласају ван бирачког места стављају коверат са својим гласачким листићем и потписаном потврдом о изборном праву за гласање ван бирачког места;

32) маказе, селотејп, лењир, папир за писање.

(3) Материјал наведен у ставу 2. овог члана наведен је у Записнику о примопредаји изборног материјала пре гласања између радног тела и бирачког одбора на Обрасцу ИПР-11/17, који потписују радно тело и чланови бирачког одбора који преузимају изборни материјал.

Члан 4.

(1) Бирачким одборима у иностранству изборни материјал из члана 3. став 2. тач. 1) до 5), тачке 7) и тач. 9) до 21) ових правила предаје непосредно координатор Републичке изборне комисије, 27. марта 2017. године, у седишту Министарства спољних послова.

(2) О примопредаји изборног материјала из става 1. овог члана сачињава се записник на Обрасцу ИПР-12/17, који потписују координатор Републичке изборне комисије и чланови бирачког одбора који преузимају изборни материјал.

Члан 5.

Осим материјала из члана 3. ових правила, бирачком одбору се приликом примопредаје изборног материјала пре гласања, доставља и **контролни формулар** за логичко-рачунско слагање резултата гласања на бирачком месту, чији је образац у прилогу и саставни је део ових правила.

В – ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТАК ГЛАСАЊА

Члан 6.

(1) Дана 2. априла 2017. године бирачки одбор се састаје у 6,00 часова на бирачком месту, да би се извршиле припреме за почетак гласања.

(2) Чланови бирачког одбора припремају почетак гласања следећим редоследом: отварају врећу са изборним материјалом запечаћену сигурносном затворницом, утврђују да ли је примљени материјал за гласање исправан и потпун, уређују бирачко место и договарају се о начину рада и подели задужења приликом спровођења гласања.

(3) Сигурносну затворницу која је скинута са вреће са изборним материјалом бирачки одбор обавезно предаје радном телу приликом примопредаје изборног материјала након гласања.

а) Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала

Члан 7.

(1) Примљени изборни материјал бирачки одбор упоређује са стањем из записника о примопредаји изборног материјала из члана 3. став 3. и члана 4. став 2. ових правила и тако утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан.

(2) Ако нешто од изборног материјала недостаје, бирачки одбор то констатује у записнику о раду бирачког одбора и о томе одмах обавештава радно тело.

(3) Ако бирачком одбору није уручен довољан број гласачких листића, он отвара бирачко место са гласачким листићима које поседује, а остатак ће му бити достављен у току гласања.

б) Уређивање бирачког места

Члан 8.

Бирачки одбор уређује просторију за гласање тако да од улаза до гласачке кутије, места за обављање изборних радњи буду постављена следећим редоследом:

- место на коме члан бирачког одбора рукује УВ лампом;
- место на коме се утврђује идентитет бирача;
- место на коме се налази извод из бирачког списка и посебан извод из бирачког списка за бираче на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, ако гласају на том бирачком месту;
- место на коме се уручују гласачки листићи;
- место на коме члан бирачког одбора рукује спрејом за обележавање прста бирача;
- паравани за гласање, који морају бити тако постављени да обезбеде тајност гласања;
- гласачка кутија.

Члан 9.

(1) Бирачки одбор проверава да ли су на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнуте ознаке кандидата за председника Републике, симболи предлагача кандидата (политичких странака, страначких коалиција, група грађана) и други изборни пропагандни материјал.

(2) Ако је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут изборни пропагандни материјал, бирачки одбор га сам уклања или о потреби да се он уклони обавештава надлежну комуналну службу.

г) Договор о подели рада

Члан 10.

Чланови бирачког одбора договарају се о подели рада, при чему је најважније да се утврди који ће чланови, односно заменици чланова, бити задужени за спровођење следећих радњи:

- руковање УВ лампом;
- утврђивање идентитета бирача;

- руковање изводом из бирачког списка и посебним изводом из бирачког списка за гласање бирача на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, ако гласају на том бирачком месту;
- чување и уручивање гласачких листића;
- руковање спрејом за обележавање прста бирача;
- поучавање бирача о томе како се гласа.

Г – ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 11.

(1) Пошто обави припреме за спровођење гласања, бирачки одбор утврђује да гласање може да почне, и то констатује у записнику о раду бирачког одбора.

(2) Пре отварања бирачког места, председник бирачког одбора у записник о раду бирачког одбора уноси имена присутних чланова и заменика чланова бирачког одбора (рубрика 1.1. Записника).

(3) Осим уписивања присутних чланова и заменика чланова бирачког одбора у записник о раду бирачког одбора, председник бирачког одбора је дужан да присутне чланове и заменике чланова бирачког одбора упише у одговарајућу евиденцију присутних чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном или проширеном саставу, која служи као основ за исплату накнада за рад у бирачком одбору.

Члан 12.

Бирачко место се отвара 2. априла 2017. године у 7,00 часова.

Провера исправности гласачке кутије

Члан 13.

(1) Провера исправности гласачке кутије врши се у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере уписује се у контролни лист за проверу исправности гласачке кутије.

(2) Провера исправности гласачких кутија не може се вршити у присуству бирача за кога је, након провере УВ лампом, утврђено да је гласао на другом бирачком месту, који нема важећу јавну исправу за утврђивање идентитета, или који није уписан у извод из бирачког списка.

(3) Поступак провере се обавља следећим редоследом:

- када на бирачко место приступи први бирач који није члан бирачког одбора (ни у сталном нити у проширеном саставу), бирачки одбор ће извршити проверу УВ лампом, утврдиће његов идентитет и утврдиће да ли је уписан у извод из бирачког списка;
- у присуству тог бирача бирачки одбор проверава да ли је гласачка кутија исправна и празна;
- попуњава се контролни лист, који потписују сви чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко место;
- у присуству првог бирача, контролни лист се убацује у гласачку кутију, која се након тога затвара и печати јемствеником и печатним воском;
- све извршене радње констатују се у записнику о раду бирачког одбора.

Д – ГЛАСАЊЕ НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 14.

Када бирач дође на бирачко место, бирачки одбор је дужан да предузме следеће радње: проверава да ли је бирач гласао на другом бирачком месту, утврђује идентитет бирача, проверава да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка, уручује гласачки листић, обележава бирача спрејом и поучава бирача о начину гласања.

а) Провера да ли је бирач гласао на другом бирачком месту

Члан 15.

(1) Када уђе на бирачко место, бирач прилази члану бирачког одбора са УВ лампом, који проверава да ли је кажипрст десне руке бирача већ обележен невидљивим мастилом.

(2) У случају да бирач нема кажипрст десне руке, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени остали прсти десне руке, а ако бирач нема десну руку, проверава се да ли су невидљивим мастилом обележени прсти леве руке.

(3) Ако се након провере УВ лампом утврди да је бирач гласао на другом бирачком месту, он не може да гласа и дужан је да без одлагања напусти бирачко место.

б) Утврђивање идентитета бирача

Члан 16.

(1) Пошто се утврди да бирач није гласао, он прилази следећем члану бирачког одбора, саопштава му своје име и презиме, предаје му обавештење о дану и времену одржавања избора и доказује свој идентитет.

(2) Бирач не може да гласа ако не поднесе доказ о свом идентитету.

(3) Бирач може да приступи гласању и без обавештења о дану и времену одржавања избора и бирачки одбор не може да бирача услови показивањем тог обавештења, већ мора да приступи проналажењу бирача у изводу из бирачког списка према доступним подацима о бирачу из његовог документа којим доказује идентитет.

(4) Свој идентитет бирач доказује важећом личном картом, односно важећом путном исправом (пасошем), као и важећом возачком дозволом на чијем је обрасцу наведен јединствени матични број бирача.

(5) У случају да на бирачко место дође бирач који поседује важећи документ из става 4. овог члана у којем је наведено друго презиме у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, бирачки одбор треба том бирачу да омогући да гласа, без обзира на ту околност, под условом да на основу слике бирача и јединственог матичног броја у документу којим доказује свој идентитет може да утврди да је у питању иста особа.

Члан 17.

(1) Бирач који је уписан у посебан извод из бирачког списка за гласање бирача који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, свој идентитет може да докаже и војном књижицом која садржи слику бирача и његов јединствени матични број грађана.

(2) Бирач који гласа на бирачком месту унутар завода за извршење заводских санкција, свој идентитет може да докаже и одговарајућом исправом коју му издаје Управа за извршење кривичних санкција.

в) Утврђивање да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка и уручивање гласачког листића

Члан 18.

(1) Када се утврди његов идентитет, бирач прилази члану бирачког одбора који је задужен за руковање изводом из бирачког списка, који проналази бирача и заокружује редни број испред имена бирача, а након тога се бирач потписује на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка. Пошто се бирач потпише, члан бирачког одбора му предаје гласачки листић.

(2) Бирач који је писмен и који је у стању да својеручно напише своје име и презиме, потписује се тако што својеручно испишује свој потпис на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка.

(3) Бирач који услед телесне или сензорне онеспособљености (бирач са инвалидитетом) није у стању да својеручно напише своје име и презиме у изводу из бирачког списка, потписује се тако што ће на одговарајуће место у изводу из бирачког списка отиснути печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом.

(4) Бирач који није писмен, односно бирач са инвалидитетом који не поседује печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом не потписује се у изводу из бирачког списка већ то уместо њега чини његов помагач којег доводи са собом на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

(5) Одредбе ст. 2) до 4) овог члана сходно се примењују и у случају гласања бирача ван бирачког места.

Члан 19.

(1) Бирачки одбор не сме вршити никаква дописивања или друге промене у изводу из бирачког списка.

(2) Бирачки одбор не сме да дозволи да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка.

(3) Бирачки одбор не сме да допише у извод из бирачког списка лице које није уписано у извод без обзира на то што тврди да гласа на том бирачком месту, или што га чланови бирачког одбора лично познају.

Члан 20.

(1) Бирач може да гласа само једанпут.

(2) Ниједно лице не може добити више од једног гласачког листића, нити је допуштено да једно лице гласа уместо другог лица. Гласање уз помагача из члана 25. ових правила не сматра се гласањем уместо другог лица.

г) Употреба спреја

Члан 21.

(1) Тек када му се уручи гласачки листић, бирач прилази члану бирачког одбора који му специјалним спрејом обележава кажипрст десне руке испод корена нокта као знак да је гласао.

(2) Бирачу који нема кажипрст десне руке биће обележен следећи доступан прст удесно и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(3) Бирачу који нема десну шаку, биће обележен кажипрст леве руке, односно следећи доступан прст улево и коначно палац те руке, испод корена нокта.

(4) Ако није могуће да се тако обележе прсти бирача, обележавање се не обавља.

д) Попуњавање гласачког листића

Члан 22.

(1) Бирач попуњава гласачки листић иза паравана за гласање пошто га члан бирачког одбора поучи о начину гласања, ако бирач то захтева.

(2) Члан бирачког одбора ће посебно упозорити бирача:

- да може да гласа само за једног кандидата за председника Републике, заокруживањем редног броја испред имена и презимена кандидата;
- да је гласање тајно и да се обавља иза паравана за гласање;
- да је гласање слободно и да нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да тражи од бирача да се изјасни зашто је и за кога је гласао.

(3) Пошто попуни гласачки листић, бирач сâм пресавија гласачки листић тако да се не види како је гласао и ставља гласачке листиће у гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

Члан 23.

(1) Бирачки одбор је дужан да се стара о обезбеђивању тајности гласања.

(2) Бирачки одбор је дужан да организује гласање тако да нико не може видети како бирач попуњава гласачки листић.

(3) У просторији у којој се гласа може бити присутно само онолико бирача колико има места на којима је обезбеђена тајност гласања.

Ђ – ПОСЕБНА ПРАВИЛА ГЛАСАЊА ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И СПРЕЧЕНИХ ЛИЦА

Члан 24.

(1) Бирачки одбор је дужан да особи која се креће уз помоћ пса водича и има одговарајућу исправу за кретање уз помоћ пса водича, омогући слободан приступ објекту у којем је бирачко место и самом бирачком месту, као објекту у јавној употреби, како је то прописано Законом о кретању уз помоћ пса водича.

(2) Под одговарајућом исправом за кретање уз помоћ пса водича сматра се:

- 1) доказ о стеченим знањима, способностима и вештинама за кретање са псом водичем - за особу која се креће уз помоћ пса водича;
- 2) доказ о завршеној обуци - за пса водича.

а) Лице које није у стању да попуни гласачки листић

Члан 25.

(1) Бирач који не може сам да попуни гласачки листић (слепо лице, лице са другим видовима инвалидитета или неписмено лице) има право да на бирачко место поведе помагача који ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

(2) У записник о раду бирачког одбора се уписује:

- укупан број бирача који су гласали уз помоћ помагача,
- колико је од тог броја гласало слепих лица, колико лица са другим видовима инвалидитета и колико неписмених лица,
- под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка.

б) Лице које није у стању да дође на бирачко место

Члан 26.

(1) Бирач који није у стању да гласа на бирачком месту (немоћно или спречено лице) обавештава бирачки одбор најкасније до 11,00 часова на дан гласања, да жели да гласа.

(2) Немоћним и спреченим лицима сматрају се лица која из здравствених разлога нису у могућности да дођу на бирачко место, особе са инвалидитетом и немоћна стара лица.

(3) Немоћним и спреченим лицима не сматрају се лица која због природе посла који обављају нису у могућности да у време док је бирачко место отворено обаве гласање на бирачком месту.

(4) Пошто утврди да је немоћно или спречено лице у смислу става 2. овог члана уписано у извод из бирачког списка, председник бирачког одбора задужује три члана бирачког одбора у проширеном саставу, који су представници предлагача три различита кандидата за председника Републике (повереници бирачког одбора) да спроведу гласање ван бирачког места.

(5) Повереници бирачког одбора одлазе код бирача, утврђују његов идентитет и врше проверу УВ лампом.

(6) Потом повереници бирачког одбора предају службени коверат у којем се налазе: гласачки листић, листа кандидата, потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и посебан коверат у који ће бити стављен попуњени гласачки листић.

(7) Након тога, повереници бирачког одбора специјалним спрејом обележавају прст бирача, на начин утврђен чланом 21. ових правила.

Члан 27.

(1) Пошто упознају бирача с начином гласања, повереници бирачког одбора напуштају просторију у којој бирач гласа.

(2) Ако бирач који гласа ван бирачког места није у стању да попуни гласачки листић (слепо, инвалидно или неписмено лице), он може да гласа уз помоћ помагача којег сам одреди, на исти начин на који ту помоћ користе слепа, инвалидна или неписмена лица која гласају на бирачком месту.

(3) Пошто гласа, бирач потписује потврду о свом изборном праву.

(4) Потом ставља попуњени и пресавијени гласачки листић у посебан коверат који повереници бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску.

(5) Тако запечаћен посебан коверат бирач ставља заједно с потписаном потврдом о свом изборном праву у службени коверат који после тога повереници бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску.

(6) Пре печатења службене коверте са посебном ковертом и потврдом о изборном праву, повереници бирачког одбора обавезно морају да провере да ли је бирач потписао потврду о изборном праву.

Члан 28.

(1) Одмах по повратку на бирачко место, повереници бирачког одбора предају службени коверат бирачком одбору, који отвара службени коверат у којем се налази потписана потврда о изборном праву и заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка.

(2) Затим бирачки одбор отвара запечаћени коверат и из њега вади пресавијени гласачки листић и убацује га у гласачку кутију.

(3) Ако недостаје потписана потврда о изборном праву, сматра се да бирач није гласао, што се уноси у записник о раду бирачког одбора.

(4) Бирачки одбор уноси у записник о раду бирачког:

- укупан број бирача који су гласали ван бирачког места;

- колико је од тог броја гласало лица која нису могла да дођу на бирачко место из здравствених разлога, колико лица са инвалидитетом и колико немоћних старих лица,

- под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка,

(5) Бирачки одбор након гласања, уз остали изборни материјал, у посебној коверти прилаже и потписане потврде о изборном праву свих бирача који су гласали ван бирачког места.

(6) Гласање бирача ван бирачког места може се обавити само на подручју општине, града, односно градске општине којој припада бирачко место.

Е – ОДРЖАВАЊЕ РЕДА НА БИРАЧКОМ МЕСТУ

Члан 29.

(1) Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора.

(2) На бирачком месту забрањено је коришћење мобилних телефона и других средстава веза и комуникација, као и фото-апарата и камера.

(3) На бирачком месту је забрањено да се, ван службене евиденције у изводима из бирачког списка, праве спискови бирача који су изашли на гласање (уписивањем имена или редног броја из извода из бирачког списка бирача који су изашли, или нису изашли на гласање).

(4) Изузетно, дозвољено је да чланови бирачког одбора који су задужени да рукују изводима из бирачког списка, уписивањем цртица на посебном листу хартије, воде евиденцију о излазности бирача и да податке о излазности саопштавају свим члановима бирачког одбора.

(5) Повреда забрана из ст. 1, 2. и 3. овог члана сматра се нарушавањем реда на бирачком месту.

Члан 30.

(1) Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко место само ако су на бирачком месту нарушени ред и мир, на позив председника бирачког одбора.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, полицајац у униформи може да уђе на бирачко место за које је уписан у извод из бирачког списка да би гласао, под условом да не носи оружје и друга средства принуде.

Члан 31.

(1) Представници медија могу да буду присутни на бирачком месту само ради припреме извештаја о току гласања на бирачком месту.

(2) Све време од отварања до затварања бирачког места, бирачки одбор обавештава Републичку изборну комисију о току гласања у складу са посебном одлуком Републичке изборне комисије.

Члан 32.

(1) Бирачки одбор је дужан да одржава ред на бирачком месту.

(2) Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави. Разлози за прекид гласања и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

(3) Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 33.

(1) Бирачки одбор је дужан да посматрачима којима је Републичка изборна комисија одобрила праћење избора и издала акредитације, омогући несметано праћење сваке изборне радње и да у записнику о свом раду констатује њихово присуство (Образац ИПР-13/17 - рубрика 8б).

(2) Бирачки одбор може да удаљи посматрача са бирачког места ако нарушава ред на бирачком месту, омета рад бирачког одбора, а посебно ако на било који начин покуша да учествује у раду бирачког одбора, што констатује у свом записнику о раду бирачког одбора, уз навођење разлога за удаљавање.

Ж – ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЕСТА

Члан 34.

(1) Бирачко место се затвара у 20,00 часова.

(2) Бирачима који су се затекли на бирачком месту приликом затварања бирачког места, омогућава се да гласају.

(3) Као бирач који се затекао на бирачком месту сматра се бирач који се у 20,00 часова налази на бирачком месту или непосредно испред.

(4) Бираче који се затекну на бирачком месту бирачки одбор обавештава да могу да гласају.

(5) Председник бирачког одбора дужан је да одреди члана или заменика члана бирачког одбора који ће да утврди број бирача који су се

затекли на бирачком месту, да утврди редослед по коме они гласају, да стане иза последњег затеченог бирача како би означио крај реда и да сачека да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

3 – УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

а) Поступак попуњавања контролног формулара

Члан 35.

(1) После затварања бирачког места бирачки одбор утврђује резултате гласања на бирачком месту.

(2) Утврђивању резултата гласања морају да присуствују сви чланови бирачког одбора или њихови заменици.

(3) Током утврђивања резултата гласања, бирачки одбор прво попуњава контролни формулар за проверу логичко-рачунске исправности резултата гласања на бирачком месту (у даљем тексту: контролни формулар). Након попуњавања контролног формулара и извршене логичко-рачунске контроле, резултати гласања уносе се у Записник о раду бирачког одбора на утврђивању резултата гласања на бирачком месту (Образац ИПР-13/17)

(4) Поступак попуњавања контролног формулара спроводи се на следећи начин:

1) прво се на основу броја бирача уписаних у извод из бирачког списка, списак накнадних промена у бирачком списку, ако је достављен уз извод из бирачког списка, и у посебан извод из бирачког списка за гласање бирача који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, ако гласају на том бирачком месту, утврђује укупан број уписаних бирача на бирачком месту, који се уписује у рубрику 12.1. контролног формулара;

2) након тога се у рубрику 12.2. контролног формулара уписује број примљених гласачких листића;

3) потом се пребројавају неупотребљени гласачки листићи и тај број се уписује у рубрику 12.3. контролног формулара;

4) затим се пребројавају бирачи који су заокружени у изводу из бирачког списка, списку накнадних промена у бирачком списку и посебном изводу из бирачког списка и тако се утврђује број бирача који су изашли на изборе, који се уписује у рубрику 12.4. контролног формулара;

5) након тога се отвара гласачка кутија и проверава да ли се у њој налази контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;

6) потом се пребројавају сви гласачки листићи који се налазе у гласачкој кутији и тако се утврђује број бирача који су гласали, који се уписује у рубрику 12.5. контролног формулара;

7) гласачки листићи се, потом, разврставају на важеће и неважеће;

8) пребројавају се прво неважећи гласачки листићи и тај број се уписује у рубрику 12.6. контролног формулара;

9) затим се пребројавају сви важећи гласачки листићи и тај број се уписује у рубрику 12.7. контролног формулара;

10) након тога се важећи гласачки листићи разврставају по кандидатима за председника Републике, утврђује се број гласова који је дат

сваком од кандидата и сваки од тих бројева се уписује у одговарајуће поље у табели у оквиру рубрике 12.8. контролног формулара;

(5) Бирачки одбор мора да обрати пажњу да контролни лист случајно не уброји међу гласачке листиће. Осим тога, у случају да неки бирачки одбор залепи један гласачки листић на гласачку кутију, тај гласачки листић, након гласања треба да уброји међу неупотребљене гласачке листиће.

в) Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 36.

(1) Неважећи гласачки листић је гласачки листић који није попуњен или гласачки листић који је тако попуњен да се не може поуздано утврдити за ког кандидата је бирач гласао, као на пример:

- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног редног броја испред имена и презимена кандидата;

- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног имена и презимена кандидата;

- листић на коме је бирач заокружио или подвукао више од једног назива предлагача кандидата.

(2) Важећи гласачки листић јесте онај на коме је заокружен један редни број испред имена и презимена кандидата, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити за кога је бирач гласао, као на пример:

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао име и/или презиме кандидата;

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао назив предлагача кандидата;

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао део назива предлагача кандидата;

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао и редни број и име и презиме кандидата и назив предлагача тог кандидата;

- ако је на гласачком листићу бирач заокружио или подвукао редни број кандидата и/или име и презиме кандидата и/или назив предлагача кандидата.

(3) Ако је гласачки листић попуњен на начин из кога се може поуздано утврдити за ког кандидата је бирач гласао, он ће бити важећи упркос томе:

- што су на листићу исписани или нацртани коментари, пароле и друге поруке;

- што су имена других кандидата или називи других предлагача кандидата прецртани.

И – ЛОГИЧКО-РАЧУНСКА КОНТРОЛА УТВРЂЕНИХ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

Члан 37.

(1) Пошто попуни контролни формулар и утврди резултате гласања на бирачком месту на начин из члана 35. ових правила, бирачки одбор је дужан да изврши логичко-рачунску контролу утврђених резултата које је уписао у контролни формулар.

(2) Логичко-рачунска контрола из става 1. овог члана обухвата: рачунско слагање података о бирачима, рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима и рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима.

а) Рачунско слагање података о бирачима

Члан 38.

(1) Укупан број бирача који су гласали (рубрика 12.5. контролног формулара) једнак је броју гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији.

(2) Укупан број бирача који су гласали (рубрика 12.5. контролног формулара) може бити једнак или мањи од броја бирача уписаних у изводу из бирачког списка, списку накнадних промена у бирачком списку и у посебном изводу из бирачког списка (рубрика 12.1. контролног формулара).

б) Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима

Члан 39.

(1) Укупан број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 12.5. контролног формулара) једнак је или мањи од броја бирача који су изашли на изборе (рубрика 12.4. контролног формулара).

(2) Број примљених гласачких листића (рубрика 12.2. контролног формулара) једнак је збиру: броја неупотребљених гласачких листића (рубрика 12.3. контролног формулара) и броја бирача који су изашли на изборе (рубрика 12.4. контролног формулара).

в) Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Члан 40.

(1) Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 12.5. контролног формулара) једнак је збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 12.6. контролног формулара) и броја важећих гласачких листића (рубрика 12.7. контролног формулара).

(2) Број важећих гласачких листића (рубрика 12.7. контролног формулара) једнак је збиру броја гласова које су добиле сви кандидати за председника Републике (табела у рубрици 12.8. контролног формулара).

Ј) ПОПУЊАВАЊЕ ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКОГ ОДБОРА

Члан 41.

(1) Пошто констатује да су након извршене логичко-рачунске контроле у складу са одредбама чл. 38-40. ових правила, резултати гласања логичко-рачунски исправни, бирачки одбор попуњава Записник о раду бирачког одбора (Образац ИПР-13/17), тако што у записник читко уписује:

- 1) датум и место гласања;
- 2) број и назив бирачког места;
- 3) податке о гласању бирача на бирачком месту уз помоћ помагача (рубрика 5. Записника);
- 4) податке о гласању бирача ван бирачког места (рубрика 6. Записника);

5) да ли је у гласачкој кутији пронашао контролни лист за проверу исправности гласачке кутије (рубрика 10.3. Записника);

6) укупан број уписаних бирача (из рубрике 12.1. контролног формулара у рубрику 12.1. Записника);

7) број примљених гласачких листића (из рубрике 12.2. контролног формулара у рубрику 12.2. Записника);

8) број неупотребљених гласачких листића (из рубрике 12.3. контролног формулара у рубрику 12.3. Записника);

9) број бирача изашлих на изборе (из рубрике 12.4. контролног формулара у рубрику 12.4. Записника);

10) број бирача који су гласали (из рубрике 12.5. контролног формулара у рубрику 12.5. Записника);

11) број неважећих гласачких листића (из рубрике 12.6. контролног формулара у рубрику 12.6. Записника);

12) број важећих гласачких листића (из рубрике 12.7. контролног формулара у рубрику 12.7. Записника);

13) број гласова датих за сваког кандидата за председника Републике (из табеле у оквиру рубрике 12.8. контролног формулара у одговарајућу рубрику у табели у оквиру рубрике 12.8. Записника).

Члан 42.

Пошто заврши са уписивањем резултата гласања у Записник о раду бирачког одбора, бирачки одбор:

1) контролни лист за проверу исправности гласачке кутије ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да је у њему контролни лист;

2) неупотребљене гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неупотребљени гласачки листићи;

3) неважеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему неважећи гласачки листићи;

4) све важеће гласачке листиће ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему важећи гласачки листићи;

5) потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места ставља у посебан коверат који печати и на којем исписује да су у њему потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места.

Члан 43.

У записник о раду бирачког одбора уносе се и примедбе и мишљења чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу.

Члан 44.

(1) Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

(2) Ако записник о раду бирачког одбора не потпишу сви чланови бирачког одбора, то се констатује у записнику о раду бирачког одбора и уз то се евентуално наводе и разлози због којих записник није потписан од стране свих чланова бирачког одбора, или њихових заменика.

Члан 45.

(1) Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу ИПР-13/17 који се штампа у шест примерака.

(2) Први примерак записника о раду бирачког одбора обавезно се доставља радном телу Републичке изборне комисије.

(3) Други примерак записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

(4) Преостала четири примерка записника се уручују представницима предлагача кандидата који су освојили највећи број гласова на бирачком месту.

(5) Бирачки одбор у иностранству доставља први примерак записника о раду бирачког одбора непосредно координатору Републичке изборне комисије у просторијама Републичке изборне комисије у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14.

К – ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА**Члан 46.**

(1) Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачки одбор одређује лица која ће, уз председника бирачког одбора, односно заменика председника бирачког одбора, бити одговорна за предају изборног материјала радном телу Републичке изборне комисије.

(2) Сви чланови и заменици чланова бирачког одбора имају право да присуствују примопредаји изборног материјала радном телу Републичке изборне комисије после гласања.

Члан 47.

(1) Чланови бирачког одбора, без одлагања, у згради општине, града, односно градске општине предају радном телу Републичке изборне комисије следећи изборни материјал:

- први примерак Записника о раду бирачког одбора;
- извод из бирачког списка и посебан извод из бирачког списка, ако су на бирачком месту гласали и бирачи који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије;
- запечаћени коверат са контролним листом за проверу исправности гласачке кутије;
- запечаћени коверат са неупотребљеним гласачким листићима;
- запечаћени коверат са неважећим гласачким листићима;
- запечаћени коверат са важећим гласачким листићима;
- запечаћени коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места;
- сигурносну затворницу која је коришћена за печење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између радног тела и бирачког одбора пре гласања.

(2) Извод из бирачког списка, посебан извод из бирачког списка, ако су на бирачком месту гласали и бирачи који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, први примерак Записника о раду бирачког одбора и запечаћени коверат са потписаним потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места, бирачки одбор предаје одвојено од осталог изборног материјала, који се пакује

у врећу за одлагање изборног материјала и тако предаје радном телу, односно координатору Републичке изборне комисије.

(3) Преостали материјал (идентификационе картице, гласачку кутију, параване за гласање, УВ лампе, прибор за писање и др) бирачки одбор предаје општинској/градској управи, односно управи градске општине.

Члан 48.

(1) После гласања у заводу за извршење заводских санкција, бирачки одбор, без одлагања, одговарајући изборни материјал из члана 47. став 1. ових правила предаје радном телу Републичке изборне комисије у згради општине, града, односно градске општине.

(2) После гласања у иностранству, бирачки одбор без одлагања преноси изборни материјал са бирачког места у иностранству у Републику Србију, на начин на који се доставља дипломатска пошиљка и предаје га непосредно координатору Републичке изборне комисије у просторијама Републичке изборне комисије у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14.

Члан 49.

О примопредаји изборног материјала из чл. 47. и 48. ових правила сачињавају се записници на обрасцима ИПР-14/17 и ИПР-16/17.

Члан 50.

(1) Приликом предаје изборног материјала, председник бирачког одбора, односно заменик председника бирачког одбора, дужан је да радном телу и општинској/градској управи, односно управи градске општине, преда и по један примерак попуњене евиденције о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном и проширеном саставу.

(2) Председник бирачког одбора, односно заменик председника бирачког одбора у иностранству по један примерак евиденција о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном односно проширеном саставу предаје координатору Републичке изборне комисије, док друге примерке доставља Министарству спољних послова.

Л - ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 51.

Ова правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

02 Број: 013-95/17

У Београду, 6. марта 2017. године

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ПРЕДСЕДНИК

Владимир Димитријевић